

Vergaderjaar 2021–2022

36 033

Omgangsvormen tijdens debatten in de Tweede Kamer

Nr. 1

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL

Aan de leden

Den Haag, 11 februari 2022

De afgelopen periode heb ik als Voorzitter van uw Kamer gesprekken gevoerd met fractievoorzitters over de wijze waarop wij in de Tweede Kamer het politieke debat willen voeren. De weerslag van deze gesprekken, aangevuld met mijn eigen reflecties, bied ik u hierbij aan¹.

Met deze notitie wil ik een concreet vervolg geven aan de gesprekken die ik met u voerde. Het doel van de notitie is driedelig. In de eerste plaats hecht ik eraan enkele spelregels en afspraken, zoals die zijn vastgelegd in ons Reglement van Orde – of die daaruit voortvloeien – (opnieuw) onder uw aandacht te brengen. In de tweede plaats geef ik meer duiding aan een aantal specifieke voorschriften, met het oog op een duidelijker normering en handhaving in de praktijk. Op deze manier hebben alle deelnemers aan het debat en alle voorzitters (Voorzitter, Ondervoorzitters en voorzitters van de commissies) meer handvatten om een waardig debat te voeren en te leiden. Tot slot doe ik ook een aantal voorstellen om ons Reglement van Orde aan te passen.

Tijdens de Regeling van Werkzaamheden d.d. 23 november 2021 heeft de Tweede Kamer ingestemd met het verzoek van het lid Van der Plas om een debat te houden over de omgangsvormen in de Tweede Kamer (Handelingen II 2021/22, nr. 25, item 12). Deze notitie kan, samen met het rapport van de werkgroep «Versterking functies Tweede Kamer» (Bijlage bij Kamerstuk 35 992, nr. 1), betrokken worden bij het debat over dit onderwerp.

De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,
Bergkamp

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl